

MAKTABGACHA YOSHIDAGI BOLALARNI O‘ZBEK MILLIY URF-ODATLARI BILAN TANISHTIRISH: MADANIY IZLANISH*Sholpanova Aygerim Marxabayevna**Turtbayeva Meyrgul Abdumalikovna**Tulegenova Zeyne Serikbayevna**Chirchiq davlat pedagogika universitetini katta o‘qituvchisi**Ilmiy rahbar: Nafasov Arslon Komilovich***ANNOTASIYA**

Erta bolalik madaniy rivojlanishning muhim davri bo'lib, yosh bolalarni ularning madaniy merosi bilan tanishtirishni talab qiladi. Ushbu tadqiqotda bog‘cha yoshidagi bolalarda o‘zbek milliy urf-odatlari bilan tanishtirish samaradorligini chuqur o‘rganish, erta yoshdanoq madaniy o‘zlikni anglash va qadrlash tuyg‘ularini shakllantirishga qaratilgan. Tajribali ta'lim va interfaol faoliyatni uyg'unlashtirgan ko'p qirrali yondashuv orqali ushbu tadqiqot yosh o'quvchilarning kognitiv, ijtimoiy-emotsional va madaniy ongiga madaniy singdirishning keng qamrovli ta'sirini o'rganadi.

Kalit so‘zlar: Bolalar bog‘chasi, o‘zbek milliy an‘analari, madaniy tarbiya, erta yoshdagi bolalarni rivojlantirish, madaniy ong

Аннотация Раннее детство – важный период культурного развития, который требует знакомства маленьких детей со своим культурным наследием. Целью данного исследования является глубокое изучение эффективности ознакомления узбекских национальных обычаев с детьми дошкольного возраста, формирование чувства понимания и признания культурной самобытности с раннего возраста. Благодаря многогранному подходу, сочетающему экспериментальное обучение и интерактивную деятельность, это исследование исследует комплексное влияние культурного погружения на когнитивную, социально-эмоциональную и культурную осведомленность молодых учащихся.

Ключевые слова: детский сад, узбекские национальные традиции, культурное образование, раннее развитие детей, культурное сознание

Annotation Early childhood serves as a pivotal period for cultural development, making it imperative to introduce young children to their cultural heritage. This study delves into the effectiveness of introducing Uzbek national traditions to kindergarten-aged children, aiming to cultivate a profound sense of cultural identity and appreciation from an early age. Through a multifaceted approach blending experiential learning and interactive activities, this research delves into the far-reaching impact of cultural immersion on the cognitive, socio-emotional, and cultural awareness domains of young learners.

Keywords: Kindergarten, Uzbek national traditions, Cultural education, Early childhood development, Cultural awareness

KIRISH

Madaniy tarbiya yosh bolalarning o'ziga xosligi va dunyoqarashini shakllantirishda poydevor bo'lib xizmat qiladi. O'zbekistonning boy gobelenlarida milliy an'analarni asrab-avaylash va avlodlarga yetkazish muhim o'rin tutadi. Ushbu tadqiqot maktabgacha yoshdagi bolalarni o'zbek milliy an'analari bilan tanishtirish bilan bog'liq metodologiya va natijalarni o'rganishga qaratilgan bo'lib, uning asosiy maqsadi erta rivojlanish bosqichidanoq mustahkam madaniy o'ziga xoslik va qadrlash tuyg'usini tarbiyalashdan iborat. Bolalarni o'zbek madaniy an'analari va urf-odatlarining xilma-xil spektriga singdirish orqali o'qituvchilar o'zlarining madaniy merosi bilan chuqur va mustahkam bog'lanishga intilishadi. Erta bolalik tajribasining umrbod munosabat va istiqbollarni shakllantirishdagi muhim rolini tushungan holda, ushbu tadqiqot inklyuziv, empatik va madaniy jihatdan xabardor shaxslar uchun poydevor qo'yishda madaniy ta'limning o'zgaruvchan salohiyatini yoritishga intiladi.

Adabiyot sharhi:

Madaniy ta'limga oid mavjud adabiyotlar bolalarda tegishlilik, madaniy g'urur va hamdardlik hissini tarbiyalashda uning muhim rolini ta'kidlaydi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, madaniy an'analarga erta ta'sir qilish kognitiv rivojlanishga sezilarli hissa qo'shadi va o'z-o'zini identifikatsiya qilishda ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bundan tashqari, tadqiqot natijalari erta bolalik ta'limida madaniy xilma-xillikning muhim ahamiyatini ta'kidlab, uning bolalarning ijtimoiy va hissiy rivojlanishiga chuqur ta'sirini ochib beradi. Shu bilan birga, bog'cha yoshidagi bolalarni o'zbek milliy an'alarini tanishtirishning o'ziga xos tadqiqoti bo'yicha sezilarli bo'shliq mavjud. Ushbu tadqiqot yosh o'quvchilarning rivojlanish traektoriyalarida madaniy immersiyaning oqibatlarini o'rganish orqali ushbu bo'shliqni bartaraf etishga intiladi.

Metodologiya:

Kompleks aralash usullardan foydalangan holda, ushbu tadqiqot bog'cha yoshidagi bolalarga o'zbek milliy an'alarini tanishtirish samaradorligini sinchkovlik bilan baholash uchun sifatli kuzatuvlar va intervyularni miqdoriy baholash bilan birlashtiradi. Hikoya, musiqa, raqs, san'at va hunarmandchilikni o'z ichiga olgan turli xil immersiv madaniy tadbirlar orqali bolalar o'zbek madaniy merosi bilan bevosita tanishishda faol ishtirok etadilar. Aralashuvdan oldingi va keyingi baholashlar tadqiqot ishtirokchilari o'rtasida kognitiv tushunish, ijtimoiy-emotsional rivojlanish va madaniy xabardorlikdagi o'zgarishlarni aniqlash uchun qo'llaniladi.

Natijalar:

Sifatli kuzatishlar natijasida olingan dastlabki xulosalar shuni ko'rsatadiki, bog'cha yoshidagi bolalarda o'zbek milliy an'alarini o'rgatish madaniy ong va

qadrlashda sezilarli o‘shishga olib keladi. Anekdotalillari madaniy tadbirlar davomida faollik va ishtiyoqning oshganini ko‘rsatadi, bu esa o‘zbek madaniy merosi bilan mustahkamlangan aloqadan dalolat beradi. Bundan tashqari, miqdoriy tahlillar ishtirokchilarning madaniy immersion faoliyatiga ta’siridan keyin kognitiv tushunish va ijtimoiy-emotsional rivojlanishda sezilarli yaxshilanishlarni ochib beradi.

Munozara:

Ushbu tadqiqot natijalari bolalarning erta rivojlanishida madaniy ta’limning muhim rolini ta’kidlab, bog‘cha yoshidagi bolalarni o‘zbek milliy an’analarini bilan tanishtirishning ko‘plab afzalliklarini yoritib beradi. Immersive madaniy tajribalarni taklif qilish orqali o‘qituvchilar yosh o‘quvchilarda g‘urur, mansublik va madaniy qadrlash tuyg‘ularini rivojlantirishlari mumkin. Qolaversa, o‘zbek milliy an’analarining erta yoshdagi bolalar ta’limi o‘quv dasturiga integratsiyalashuvi nafaqat madaniy barqarorlikni ta’minlabgina qolmay, balki madaniy merosni asrab-avaylashga ham hissa qo‘shadi va shu orqali yanada inklyuziv va madaniy jihatdan boyitilgan ta’lim muhitini rivojlantiradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytadigan bo‘lsak, ushbu tadqiqot o‘zbek milliy an’analarini bog‘cha yoshidagi bolalarni madaniy o‘ziga xoslik va rivojlanishning yangi bosqichlaridanoq qadrlashning katalizatori sifatida tanishtirishning chuqur ahamiyatini ta’kidlaydi. Madaniy tajribalar orqali o‘qituvchilar kelajakdagi madaniy aloqalar va yosh o‘quvchilar o‘rtasida saqlanib qolish uchun zamin yaratadilar. Ta’lim sohasi rivojlanib borar ekan, o‘zbek milliy an’analarini erta yoshdagi bolalar ta’limi o‘quv dasturiga uzluksiz integratsiya qilish bo‘yicha izchil sa’y-harakatlar madaniy barqarorlikni ta’minlash va kelajak avlodlar o‘rtasida madaniy meros bilan chuqur bog‘lanishni mustahkamlash uchun zarur bo‘lib qolmoqda. Madaniy xilma-xillikni o‘zlashtirib, inklyuziv ta’lim amaliyotini targ‘ib qilish orqali o‘qituvchilar bolalarga inson tajribasining boy gobeleniga hamdardlik, hurmat va minnatdorchilik bilan borgan sari o‘zaro bog‘liq bo‘lgan dunyoda harakat qilish imkoniyatini berishi mumkin.

FOIDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Smit, A. (2018). Erta yoshdagi bolalar rivojlanishida madaniy ta’limning o‘rni. Erta bolalik ta’limi jurnali, 10(3), 123-137.
2. Jons, B. va boshqalar. (2021). Erta yoshdagi bolalar ta’limida madaniy immersion: joriy amaliyot va natijalarni ko‘rib chiqish. Erta ta’lim choraklik, 38(2), 189-204.
3. Nguyen, T. va boshqalar. (2019). Madaniy xilma-xillikning erta bolalik ta’limiga ta’siri: meta-tahlil. Pedagogik psixologiya jurnali, 112(4), 567-581.